

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.110/2021/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Csetneki Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Csetneki Attila ügyvéd) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek – a Kummer Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt 'alperes neve' (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.042/2020/30. számú ítélete ellen a felperes 32. és az alperes 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezései folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes azzal sértette meg a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, hogy a saját politikusi Facebook oldalán 2020. január 31. napján 18 óra 14 perckor közzétett bejegyzésében valótlanul azt állította: az E-ben előkerült lakossági adatbázisok és fénymásolt ajánlóívek miatt megtörtént a feljelentés a felperes ellen.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül törölje a bejegyzés felperesre vonatkozó szövegrészét.

Mellőzi az alperes kötelezését a magánlevélben történő elégtételadásra. Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül a saját politikusi Facebook oldalán tegye közzé a jogerős ítélet jogsértést megállapító rendelkezését, és a közzétételtől számított 30 napon keresztül folyamatosan biztosítsa annak elérhetőségét.

Mellőzi az alperes kötelezését a felperes elsőfokú perköltségének megfizetésére.

A felperes által az államnak fizetendő feljegyzett kereseti illetéket 18 000 (tizennyolcezer) forintra felemeli, az alperes által az államnak fizetendő feljegyzett kereseti illetéket 18 000 (tizennyolcezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak – külön felhívásra – személyenként 48 000 (negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes a Fidesz Magyar Polgári Szövetség tagja. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán 2014-ben a párt f-i, 2019-ben pedig az e-i kampányfőnöke volt. 2019. október 13. napja óta tagja E. Megyei Jogú Város Közgyűlésének (a továbbiakban: a közgyűlés), ahol a Fidesz-KDNP frakcióját vezeti.

[2] Az alperes a Jobbik Magyarországért tagja, a párt színeiben 2010-től 2019-ig a Heves Megyei Önkormányzat képviselője volt, 2019. óta pedig – az E. polgármesterévé választott M. Á. országgyűlési képviselői tisztségről történt lemondása folytán – az Országgyűlés tagja.

[3] 2020. január 29-én irats selejteztést tartottak az egri polgármesteri hivatal azon szobájában, amelyet M. Á. hivatalba lépése óta M. Z. alpolgármester használt. Ezt megelőzően a helyiség R. B. majd M-né A. I. szobája volt, akik a Fidesz színeiben E. alpolgármesterei voltak. Az irats selejteztés során az egyik szekrényből – egy dobozban és azon belül két dossziében - előkerültek dr. Ny. Zs. Fiideszes országgyűlési képviselőjelölt 2014. évi országgyűlési választáshoz kapcsolódó kitöltött és üres ajánlóíveinek másolatai, R. B. Fiideszes képviselőjelölt 2010. évi helyi önkormányzati választáshoz kapcsolódó szórólapjai, valamint olyan nyomtatott táblázatok, amelyek egyes e-i lakosok nevét, címét és politikai aktivitását tartalmazták.

[4] M. Á. a fellelt iratokról a 2020. január 30-án megtartott közgyűlésen napirend előtt tájékoztatta a közgyűlés tagjait. Úgy foglalt állást, hogy azok azt bizonyítják, hogy a Fidesz-KDNP a választások során tisztességtelenül és törvénytelenül: a Btk. 350. §-át és 219. §-át sértő módon járt el, ezért követelte, hogy a Fidesz-KDNP frakció tagjai mondjanak le a képviselői tisztségükről, és vonuljanak vissza a közéletből. Még aznap sajtótájékoztatót is tartott e témában, amelyre a felperes ugyanezen a napon szintén sajtótájékoztatót választott oly módon, hogy a vádakát visszautasította.

[5] Az alperes a fellelt okiratokra vonatkozóan telefonon kért tájékoztatást M. Á-tól, majd 2020. január 31-én 8 órakor bejegyzést tett közzé a politikusi Facebook oldalán, amely szerint: „Hatalmas botrányba keveredett a Fidesz E-ben. A korábbi alpolgármester szekrényéből az e-i lakosok személyi adatait és pártpreferenciáit tartalmazó iratok kerültek elő, amelynek segítségével választási csalást hajtottak végre. M. Á. E. polgármestere felszólította a Fiideszes képviselőket, hogy mondjanak le a mandátumukról, hiszen csalással szereztek azt. Vigyázó szemeink E-re vessük és tanuljunk, hiszen biztosak lehetünk benne, hogy ez nem egyedi eset. Már csak az a kérdés, hogy mikor bukik le végleg a Fidesz és ér véget a hatalma a sorozatos lopás, csalás, hazugság miatt.”

[6] Az alperes ugyanezen a napon 18 óra 14 perckor újabb bejegyzést tett közzé a politikusi Facebook oldalán, amely szerint: „M. Á. rendkívüli sajtótájékoztatóban számolt be egész E-t és az országot is érintő politikai botrányról, az előkerült lakossági adatbázisokról és fénymásolt ajánlóívekről. A feljelentés megtörtént Ny. Zs. és 'alperes neve' ellen. Előbbi hallgat, utóbbi tagad és tovább építi a hazugságból készült kártyavárukat.”

[7] Az alperes – országgyűlési képviselőként – 2020. február 1-én „Mit kíván tenni az e-i választási csalást elkövető párttársaival?” címmel írásbeli választ igénylő kérdéssel fordult az Országgyűlés elnöke útján a miniszterelnökhöz, amelyben úgy fogalmazott, hogy: „Gondolom Önt is mélyszégyen felháborítja az E-ben történtek, mint a lakosság listázása, az ajánlásgyűjtő ívek sokszorosítása, ami nemcsak etikátlan, hanem törvénytelen is. Az esettel kapcsolatban több kérdés is megfogalmazódott bennem, amelyekre várom megtisztelő válaszait. Volt-e tudomása, hogy választási csalást követtek el E-ben Ny. Zs. és munkatársai? Tervezi-e visszahívni az esetben érintett Ny. Zs-t és 'alperes nevét', illetve a többi csalással mandátumot szerzett Fiideszes képviselőt? Arra kérem, hogy határolódjon el az E-ben történetektől, zárják ki a soraikból azokat, akik részesei voltak a

törvénytörésnek és hívják vissza közéleti tisztségükből a listázási ügy érintettjeit. Amennyiben a Fidesz tényleg keresztényi alapon működő párt, akkor ezt meg fogja tenni. Bízom benne, hogy a személyiségi jogok és a választás rendje elleni csalás büntette nem marad következmények nélkül sem a bíróságon, sem pedig a Fideszen belül.”

[8] Az alperes 2020. február 1-én sajtótájékoztatót tartott a témában, majd 11 óra 6 perckor bejegyzést tett közzé a politikusi Facebook oldalán, amely szerint: „Sajtótájékoztató az e-i listabotrányral kapcsolatban, felszólítom O. V-t, hogy hívja vissza a csalással mandátumhoz jutott egri képviselőket!”

[9] Ugyanezen a napon 16 óra 9 perckor újabb bejegyzést eszközölt, amelyben úgy fogalmazott, hogy: „Bűncselekményt követett el a Fidesz E-ben! Mai sajtótájékoztatómon rávilágítottam az e-i közvéleményt napok óta foglalkoztató listázási botrányra, amelyhez hasonlóra még nem volt példa a magyar politika történetében. Egyben O. V-hoz fordultam levélben, amelyben kértem, hogy határolódjon el az ott történetektől és hívja vissza azokat a közéleti szereplőket, akik érintettek az ügyben. Történt ugyanis, hogy az e-i polgármesteri hivatal egyik alpolgármesteri irodájában olyan dokumentumokra talált az új városvezetés, melyben lajstromozták a lakosságot a név és a cím mellett az alapján is, hogy kire számíthat a Fidesz és kire nem. Ezentúl lemásolt ajánlóívek is sorakoztak a szekrény alján, ami alapján a választás napján tudták, hogy kiket kell mozgósítani. Ez azon túl, hogy etikátlan, mivel a Btk-ba is ütközik, ezért bűncselekmény, amivel kapcsolatban az e-i városvezetés megtette a büntetőfeljelentést. Amire én a miniszterelnök válaszát várom, az a következő: volt-e tudomása, hogy választási csalást követtek el E-ben Ny. Zs. és munkatársai? Arra kérem, hogy határolódjon el az E-ben történetektől, zárják ki a soraikból azokat, akik részesei voltak a törvénytörésnek és hívják vissza közéleti tisztségükből a listázási ügy érintettjeit. Hívják vissza az e-i Fideszes képviselőket és azt az országgyűlési képviselőt is, akinek az érdekében történt a listázás, hívják vissza Ny. Zs-t. Amennyiben a Fidesz tényleg keresztényi alapokon működő párt, akkor ezt meg fogja tenni. Bízom benne, hogy a személyiségi jogok és a választás rendje elleni csalás büntette nem marad következmények nélkül sem a bíróságon, sem a Fideszen belül.”

[10] M. Á. – E. Megyei Jogú Város Önkormányzatának nevében – 2020. február 4-én ismeretlen tétellel szemben tett feljelentést személyes adattal visszaélés vétsége, valamint a választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény büntette miatt. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztálya a 2020. július 23-án meghozott 05.../1/2020/bü. számú határozatával a nyomozást megszüntette, úgy foglalt állást ugyanis, hogy a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése. A határozatát a választás rendje elleni bűncselekmény vonatkozásában azzal indokolta, hogy miután az ajánlóíveket az illetékes választási iroda a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon megsemmisítette, összehasonlítható adatok hiányában, illetve a beszerzett személyi és okirati bizonyítékok alapján nem volt igazolható az, hogy a lefoglalt iratokon szereplő adatokat bárki bármilyen választáshoz kapcsolódóan felhasználta volna. Kifejtette továbbá, hogy haszonszerzési célzat és jelentős érdeksérelem hiányában nem volt bizonyítható a személyes adattal visszaélés vétségének elkövetése sem.

[11] A felperes módosított keresete annak megállapítására irányult, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát azzal, hogy az idézett közléseiben foglalt hamis tényállításával választási csalás, azaz bűncselekmény elkövetésével vádolta meg őt. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, valamint kötelezze annak abbahagyására, elégtételadásra és 300 000 Ft sérelemdíj megfizetésére.

[12] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperest nem vádolta meg konkrét bűncselekmény elkövetésével, hanem az iratsejtezés

során fellelt okiratok alapján csupán egy politikai véleményt fogalmazott meg, amelyet a felperesnek – közszereplőként – túrníe kell.

[13] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevét a politikusi Facebook oldalán 2020. január 31. napján 18 óra 14 perckor megosztott azon bejegyzésével, miszerint „M. Á. rendkívüli sajtótájékoztatón számolt be egész E-t és az országot is érintő politikai botrányról, az előkerült lakossági adatbázisokról és fénymásolt ajánlóívekről. A feljelentés megtörtént Ny. Zs. és 'alperes neve' ellen, előbbi hallgat, utóbbi tagad és tovább építi a hazugságokból készült kártyavárukat.” Az alperest a jogsértés abbahagyására és arra kötelezte, hogy a felperesnek címzett magánlevélben adjon elégtételt a megállapított személyiségi jogsértésért, továbbá fizessen meg a felperesnek 250 000 Ft sérelemdíjat és 12 700 Ft perköltséget. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. A felperest 12 000 Ft, az alperest pedig 24 000 Ft feljegyzett kereseti illeték állam részére történő megfizetésére kötelezte.

[14] A határozatát azzal indokolta, hogy a sérelmezett közlések időpontjában mindkét fél közéleti szereplő volt, az alperes kijelentései pedig egy országos közügyhöz kapcsolódó helyi közügyet érintettek, az iratselejtezés során fellelt okiratok ugyanis felvetették annak a lehetőségét, hogy E-ben, a 2019. október 13. napján megtartott helyi önkormányzati választáson, valamint a korábbi országgyűlési és helyi önkormányzati választásokon is sérülhettek a választási eljárás alapelvei és szabályai. Ennek oka az, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: a Ve.) szerint az ajánlóívek másolása tilos, a választók adatait tartalmazó adatbázisokat pedig jogszerűen csak a Ve-ben foglalt garanciális szabályok betartásával lehet kiépíteni és felhasználni.

[15] Kifejtette, hogy a felperes keresetösségi joga az alperes 2020. január 31-én 8 órakor közzétett Facebook bejegyzése kapcsán nem állt fenn, mert az abban foglalt bírálat nem a felperesre, hanem a Fidesz Magyar Polgári Szövetségre, mint jogi személyre vonatkozott, így e tekintetben a keresetet nem találta alaposnak. Az ugyanezen a napon közzétett másik bejegyzésben és a miniszterelnöknek írt levélben azonban az alperes név szerint is megemlítette a felperest, a 2020. február 1-én közzétett bejegyzései pedig egyértelműen a Fidesz-KDNP színeiben mandátumot szerzett e-i képviselőkre, így a felperesre is vonatkoztak, ezért e közlések tekintetében a felperes keresetösségi joga fennállt.

[16] Annak eldöntése során, hogy ez utóbbi kijelentések sértik-e a felperes jóhírnevéhez fűződő jogát, nem tulajdonított jelentőséget a nyomozást megszüntető határozatnak. Ehelyett a 7/2014. (III.7.) AB határozat, az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának a New York Times vs. Sullivan ügyben kidolgozott tesztje és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: az EJE) Pedersen és Baadsgaard kontra Dánia ügyben 2003. június 19. napján 49017/99. számon meghozott határozata alapján azt vizsgálta, hogy a sérelmezett közléseknek volt-e megfelelő ténybeli alapjuk, továbbá az alperes rosszhiszemű volt-e, azaz tudott-e az állításainak valótlanosságáról, és azok igazságtartalmának kiderítése érdekében úgy járt-e el, ahogy az az adott helyzetben egy országgyűlési képviselőtől elvárható.

[17] Érvelése szerint az alperes a 2020. január 31-én 18 óra 14 perckor közzétett Facebook bejegyzésében valótlanul állította, hogy a 2020. január 29-én fellelt okiratokkal kapcsolatban E. polgármestere feljelentette a felperest. Egyrészt ugyanis M. Á. a feljelentést csak 2020. február 4-én tette meg, másrészt pedig az nem a felperes, hanem ismeretlen tettes ellen irányult. Ezért az alperes e közlés közzétételekor súlyosan gondatlanul járt el, hiszen nem győződött meg annak valóságtartalmáról. E valótlan tényállítással pedig megsértette a felperes jóhírnevét, hiszen noha közvetlenül nem vádolta meg őt bűncselekmény elkövetésével, e bejegyzésből közvetve mégis az következett, hogy a felperes jogi felelőssége fennáll. Egy meggyeszkhely polgármestere ugyanis csak akkor tesz büntetőfeljelentést egy

konkrét személy ellen, ha a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján ezt az állítását felelősen alá tudja támasztani. M. Á. azonban nem a felperes ellen tett feljelentést, így az ellenkezőjét állító bejegyzés súlyosan sérelmes volt a felperesre nézve. Erre tekintettel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: a Ptk.) 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a jóhírnévsértés tényét megállapította.

[18] Kifejtette ugyanakkor, hogy az alperes a többi közléssel nem sértette meg a felperes jóhírnevét, hiszen egyik esetben sem vádolta meg őt konkrét bűncselekmény elkövetésével. Az alperes által említett választási csalás ugyanis nem azonosítható egyetlen bűncselekménnyel sem, az a köznyelv szerint csupán arra utal, hogy egy jelölt tisztességtelen, meg nem engedett kampányeszközöket vett igénybe. Ezért az alperes ezen közlései csupán azt a politikai véleményt fejezték ki, hogy az egyik politikai közösség illegális választási adatbázis felhasználásával kampányolhatott, amely a felperes cselekvőségét is felveti. Az alperes e vélemény megfogalmazása előtt kellő gondossággal járt el, hiszen telefonon tájékoztatást kért M. Á-tól az alpolgármesteri irodában fellelt okiratok tartalmáról, továbbá megismerte azokat a cikkeket is, amelyek ebben a témában születtek, és – részben kitakarva – bemutatták a fellelt iratokat is. Országgyűlési képviselőként joga volt ahhoz, hogy ezen okiratokra vonatkozóan kifejtthesse a véleményét, amelyet a felperesnek tűrnie kell.

[19] Bár az alperes a 2020. február 1-én 16 óra 9 perckor közzétett bejegyzésében is valótlannul állította, hogy az okiratokkal kapcsolatban a feljelentés már megtörtént, e közlésben nem jelölte meg, hogy az ki ellen irányult, így ezzel nem sértette meg a felperes jóhírnevét. A miniszterelnökhöz 2020. február 1-én intézett kérdés megfogalmazásakor pedig az Alaptörvény 7. cikkének (2) bekezdésében és az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogával élt, és csupán a politikai véleményének adott hangot, azaz nem vádolt senkit konkrét bűncselekmény elkövetésével.

[20] Mivel az alperes nem folyamatos jogsértést követett el, elutasította a jogsértéstől eltiltás iránt benyújtott keresetet, ehelyett az alperest a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a jogsértés abbahagyására kötelezte. Nem tartotta szükségesnek a sérelmes Facebook bejegyzés törlését vagy módosítását, mert széles nyilvánosságot kapott az, hogy M. Á. ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, továbbá az is, hogy a nyomozóhatóság a nyomozást utóbb megszüntette. Érvelése szerint ugyanezen okból szükségtelen lett volna az alperest a Facebookon tett nyilatkozat útján elégtételadásra kötelezni, elegendőnek ítélte, hogy magánlevélben adjon elégtételt a felperesnek.

[21] A sérelemdíj iránti kereset körében rámutatott, hogy a jogsértés immateriális hátrányt okozott a felperesnek, mert rombolta a belévetett közbizalmat, így a társadalmi környezetet a hátrányára változtatta meg. Érvelése szerint az alperes kellő gondosság nélkül járt el, hiszen olyan időpontban állította, hogy a felperest feljelentették, amikor E. polgármestere még abban a kérdésben sem döntött, hogy egyáltalán tesz-e feljelentést. Noha a jogsértés nem volt ismétlődő jellegű, azt közepes súlyúnak minősítette. Mindezen körülményekre figyelemmel az alperest 250 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezte, úgy foglalt állást ugyanis, hogy ezen összeg mellett érvényesülhetnek a sérelemdíj reparatív és preventív funkciói.

[22] Megállapította, hogy a felperes kétharmad, az alperes pedig egyharmad arányban lett pernyertes. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: a Pp.) 83. §-a és 102. §-a alapján ennek tükrében döntött a felek által felszámított perköltség és a feljegyzett kereseti illeték viseléséről.

[23] A felperes a fellebbezésében azt kérte, hogy az ítéltábla – a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének a), c) és d) pontjaiban foglalt felülbírálati jogkörben eljárva – változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, és teljes mértékben adjon helyt a keresetnek.

[24] Arra hivatkozott, hogy az alperes valamennyi sérelmezett közlése tényállítás volt, amelyek kapcsán fennáll a keresetösségi joga, mert mindegyik kijelentés a Fidesz-KDNP színeiben mandátumot szerzett egri közgyűlési képviselőkre, köztük tehát rá is vonatkozott. Ezért az ő személyét könnyen be lehetett azonosítani azon közlések esetében is, amelyekben az alperes név szerint nem jelölte meg őt. Az alperes per során tett személyes nyilatkozata pedig nem hagyott kétséget afelől, hogy a kijelentéseivel kapcsolatba akarta hozni őt az alpolgármesteri irodában fellelt okiratokkal, amely szintén igazolta a keresetösségi jogát.

[25] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem konkrét bűncselekmény elkövetésével vádolta meg őt. A sérelmezett közléseiben választási csalásról, feljelentésről, bűncselekményről, választás rendje elleni csalás büntetéről írt, továbbá megosztotta M. Á. sajtótájékoztatóját, ahol E. polgármestere konkrétan a Btk. 350. §-ába és 219. §-ába ütköző bűncselekményekről beszélt. Mindez azt jelenti, hogy a közlések szerint a választási csalás konkrét bűncselekmény volt, amelyet ő követett el. Ezért az elsőfokú bíróság e körben tévesen mérlegelte a bizonyítékokat, így megsértette a Pp. 279. §-ának (1) bekezdését, valamint a Ptk. 2:43. §-ának d) pontját és 2:45. §-ának (2) bekezdését.

[26] Álláspontja szerint az alperes kifejezetten rosszhiszeműen és gondatlanul járt el. A közléseit szilárd ténybeli alapra kellett volna helyeznie, hiszen koncepciózusan, kategorikusan és konkrétan fogalmazott, így nem hagyott kétséget afelől, hogy szerinte bűncselekmény történt, amelyet a felperes követett el. Azok az okiratok, amelyeket az iratselejtezés során találtak, nem képezheték e közlések ténybeli alapját, mert ezeket az alperes nem csatolta be, és a tartalmukat sem igazolta. A tanúk közül L. Cs. és H. K. úgy nyilatkoztak, hogy az okiratokat nem tekintették meg, S. Gy. tanú pedig csupán véleményt mondott akkor, amikor kijelentette, hogy az okiratok ajánlóívek másolatai lehettek. Ezért alap nélkül állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az okiratok ajánlóívek másolatai és választókról készített listák, választási adatbázisok voltak. Ez a következtetés ellentétes a nyomozóhatóság és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: a NAIH) jogi álláspontjával is, e hatóságok ugyanis nem találtak jogsértésre utaló adatot. Az okiratokról csupán annyit lehet tudni, hogy azok nem említik őt, továbbá nem kapcsolhatóak össze az ő tevékenységével. Ennek oka az, hogy az okiratok az alperes szerint is a 2010. és a 2014. évi e-i választásokat érintették, amelyekben ő nem vett részt, hiszen 2014-ben nem E-ben, hanem F-ban volt kampányfőnök. Ezért ezen okiratok alapján okszerűen nem lehetett arra következtetni, hogy ő a 2019. évi választás kampányfőnökeként bűncselekményt követett el.

[27] Rámutatott, hogy az alperes nyilvánvalóan rosszhiszeműen hivatkozott a Btk. 350. §-ának d) és e) pontjában foglalt bűncselekmény elkövetésére is, mert azt csak erőszakkal, fenyegetéssel, anyagi juttatással, jogtalan aláírással vagy hamis adatok feltüntetésével lehetett elkövetni, amelyekre nyilvánvalóan nem került sor. Mivel erről – országgyűlési képviselőként – az alperesnek is tudnia kellett, szándékosan megtévesztette a hallgatóságát. Emellett az alperes elismerte, hogy a 2020. január 31-én közzétett bejegyzésekor tudta: M. Á. ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, így jobb tudomása ellenére állított valótlanúságot akkor is, amikor kijelentette, hogy a feljelentés ellene irányult.

[28] Érvelése szerint kérdéses az is, hogy az alperes által hivatkozott okiratok mikor kerültek az alpolgármesteri irodába, mert a helyiséget 2019 októberétől 2020 januárjáig M. Á. és köre használta, az iroda pedig a tanúk szerint nem volt bezárva, mint ahogy az a szekrény sem, ahol az iratokat megtalálták. A korábbi alpolgármester: M-né A. I. a büntetőeljárás során azt vallotta, hogy amikor az irodából 2019 októberében kiköltözött, az iratok még nem voltak ott. Megkérdőjelezi az iratok bizonyító erejét az is, hogy a nyomozóhatóság szerint azok a

lefoglalásuk időpontjában már nem abban a dobozban voltak, amiben találták őket, hanem két dossziében. Gyanús véletlen továbbá, hogy az iratok épp a közgyűlés előtt egy nappal elrendelt iratselejtezés során kerültek elő, miközben M. Á. már három hónapja hivatalban volt. Ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat ebben a körben is tévesen mérlegelte, így megsértette a Pp. 279. §-ának (1) bekezdését, 4. §-ának (2) bekezdését, 320. §-ának (1) bekezdését, valamint a Ptk. 2:43. §-ának d) pontját és 2:45. §-ának (2) bekezdését.

[29] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság okszerűtlenül és zavaros módon tette a tényállás részévé a Kubatov-lista, a kamupártok és a kamujelöltek Wikipédiában foglalt meghatározását, továbbá a kereset és az ellenkérelem korlátain túllépve, tényelőadás és bizonyítékok nélkül foglalkozott B. B. esetével és bírálta a nyomozást megszüntető határozatot. Ezért megsértette a Pp. 2. §-ának (2) bekezdését, 279. §-ának (1) bekezdését, valamint a Ptk. 2:43. §-ának d) pontját és 2:45. §-ának (2) bekezdését.

[30] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az általa megállapított jogsértés szankciójaként nem a keresetében foglalt jogkövetkezményeket alkalmazta. Kifejtette, hogy egy széles nyilvánosság előtt megvalósult személyiségi jogsértés esetében nem lehet megfelelő elégtétel a magánlevélben történő bocsánatkérés. Ezért az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének c) pontját és 2:52. §-át.

[31] Az alperes a fellebbezésében azt kérte, hogy az ítéltábla elsődlegesen – a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének c) pontjában foglalt felülbírálati jogkörben eljárva – változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, teljesen utasítsa el a keresetet, és kötelezze a felperest a perköltségének megtérítésére. Arra hivatkozott, hogy nem tett olyan kijelentést, amely sértette a felperes jóhírnevét. Tény, hogy a 2020. január 31-én 18 óra 14 perckor közzétett bejegyzésében formailag valótlanul állította, hogy a felperest feljelentették, ez azonban nem volt sértő a felperesre nézve, hiszen abból, hogy valakit feljelentettek, még nem következik az, hogy az illető bűncselekményt követett el és a felelősségét megállapították. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy a bejegyzése megfelelt a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének, mert abban kitért a felperes álláspontjára is, hiszen ismertette, hogy a felperes a cselekmény elkövetését tagadja, amelyből egyértelműen következik, hogy a büntetőjogi felelősségét nem állapították meg. Érvelése szerint csupán lényegtelen tévedés volt, hogy azt írta: a feljelentés a felperes ellen irányult, amennyiben ugyanis ki lehet jelteni a felperesről, hogy választási csalással jutott mandátumhoz, akkor nem hordoz sértő többlettartalmat az, hogy ezért őt fel is jelentették. Nem lehet figyelmen kívül hagyni továbbá, hogy a bejegyzést követően 4 nappal a feljelentésre sor került, amely felvetette a felperes érintettségét is, ennek tükrében tehát a bejegyzésében foglalt lényegtelen tévedés végképp nem rontotta a felperes megítélését, amelyen nem érint az, hogy a bejegyzés megírása előtt valóban jobban utánajárhatott volna az eseményeknek. Erre tekintettel az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezései sértik a Ptk. 2:43. §-ának d) pontját, 2:45. §-ának (2) bekezdését, 2:51. §-át és 2:52. §-át.

[32] Az alperes a fellebbezésében azt is kérte, hogy az ítéltábla másodlagosan – a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének c) és d) pontjaiban foglalt felülbírálati jogkörben eljárva – változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, szállítsa le az általa fizetendő sérelemdíjat 150 000 Ft-ra, az általa fizetendő feljegyzett kereseti illetéket pedig 6000 Ft-ra, továbbá kötelezze a felperest a perköltségének megtérítésére. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj eltúlzott, hiszen a felperest nem érte érdemi jogsérelem. Érvelése szerint a felperes súlyos választási visszaélésben volt részes, amelyhez képest eltörpül az, hogy a bejegyzés időpontjában még nem született ellene feljelentés, ezért indokolt a sérelemdíj leszállítása. Ennek folytán a pernyertessége az elsőfokú eljárásban 85%-ra nő, így a felperest kell kötelezni a perköltségének megtérítésére és le kell szállítani az illetékfizetési kötelezettségét is.

[33] Az alperes harmadlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az ítéltábla – a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének c) pontjában foglalt felülbírálati jogkörben eljárva – változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, mellőzze a perköltség fizetési kötelezettségét, kötelezze a felperest a perköltségének megtérítésére és szállítsa le az általa fizetendő feljegyzett kereseti illetéket 7200 Ft-ra. Úgy érvelt, hogy összességében nem egyharmad arányban, hanem 70%-ban lett pernyertes, mert a felperes öt közlést sérelmezett, és két személyiségi jogának megsértésére hivatkozott, az elsőfokú bíróság szerint azonban csupán egy közlés volt jogsértő, és az is csak egyetlen személyiségi jogot sértett meg. Ezért az elsőfokú ítélet a Pp. 83. §-ának (2) bekezdésével ellentétesen kötelezte őt a felperes javára perköltség megtérítésére, továbbá a feljegyzett kereseti illeték kétharmadának megfizetésére, így e rendelkezéseket a harmadlagos fellebbezési kérelmének megfelelően meg kell változtatni.

[34] A felek fellebbezési ellenkérelmei az elsőfokú ítélet ellenfél által támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányultak, azok helyes indokai alapján.

[35] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, amelynek során nem lépte át a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátait (Pp. 370. §-ának (1) bekezdése), olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt (Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései). Ezért – a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének a), c) és d) pontjaiban írt felülbírálati jogkörében eljárva – abban foglalt állást, hogy az elsőfokú ítélet keresetet részben elutasító része a felperes fellebbezésében foglalt okokból, az elsőfokú ítélet keresetnek részben helyt adó része pedig az alperes fellebbezésében foglalt okokból jogszabálysértő-e. Ennek eredményeként a felperes fellebbezését kisebb részben alaposnak, az alperes fellebbezését pedig a per érdemét illetően alaptalannak, a perköltség és a feljegyzett kereseti illeték tekintetében viszont részben alaposnak találta.

[36] Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen állapította meg, így azt nem kellett sem kiegészíteni, sem pedig módosítani. Az ítéltábla túlnyomórészt egyetértett az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel is, ezért az általa hozott érdemi döntés megváltoztatása csupán kis részben volt szükséges.

[37] A per során mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a sérelmezett kijelentések tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősülnek-e. A valótlán, illetve a való tény hamis színben feltüntető, sértő tényállítás ugyanis a felperes jóhírnevét, az indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás pedig a felperes becsületét sérthette meg (Ptk. 2:45. §-a). Ennek eldöntése érdekében fel kellett tárni a közlések valós tartalmát, amelynek során a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalás szerint a kijelentéseket a maguk egészében kellett megvizsgálni, az azokban foglalt kifejezéseket pedig nem a formális megjelenésük, hanem a valóságos tartalmuk szerint, a szavak általánosan elfogadott jelentését alapul véve kellett figyelembe venni.

[38] E vizsgálat alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a közlések a köztisztiséget betöltő felperes képviselővé választásának körülményeire vonatkoztak, ezért a felperes érintettsége a kereset tárgyát képező valamennyi kijelentés, így a 2020. január 31-én 8 órakor közzétett bejegyzés tekintetében is fennállt. Ennek oka, hogy az alperes ez utóbbi közlésben úgy fogalmazott, hogy „M. Á. E. polgármestere felszólította a Fideszes képviselőket, hogy mondjanak le a mandátumukról, hiszen csalással szereztek azt,” amelyből a felperes egyértelműen beazonosíthatóvá vált, mert ő is ennek a politikai pártnak a színeiben szerzett mandátumot az e-i közgyűlésben. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság akkor, amikor arra a következtetésre jutott, hogy ez utóbbi kijelentés kapcsán a felperesnek nincs keresetőségi joga, az ugyanis mindegyik sérelmezett közlés tekintetében fennállt.

[39] Nem férhetett kétség ugyanakkor ahhoz sem, hogy a közlések témája: a felperes megválasztásának körülményei közügynek minősülnek, hiszen – ahogy azt az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III.7.) AB határozat indokolásának 48. pontjában kifejtette – a köztisztiséget betöltőkre vonatkozó beszéd a politikai véleménynyilvánítás központi alkotóeleme, a közügyek megvitatásának ugyanis lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. Ezért a közlések a 13/2014. (IV.18.) AB határozat indokolásának 39. pontja alapján automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalom alá kerültek, hiszen a közügyek megvitatásának lehetőségét széles körben biztosítani kell, ez ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája, amely egy plurális alapokra épülő társadalom demokratikus és nyílt működéséhez nélkülözhetetlen követelmény.

[40] A közlések valós tartalmának megállapítása során ugyanakkor figyelemmel kellett lenni azok körülményeire, kontextusára, apópijára is (13/2014. (IV.18.) AB határozat indokolásának 39. pontja), így mérlegelési körbe kellett vonni azt, hogy az alperes kijelentéseinek alapját és indokát azok az okiratok képezték, amelyeket a közgyűlést megelőző napon az egyik alpolgármester szobájában találtak.

[41] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ezen okiratok tartalmát a per során – azok csatolása nélkül is – sikerült feltárni. Ennek oka az, hogy a nyomozóhatóság a nyomozást megszüntető határozatában egyértelműen felsorolta, hogy milyen okiratok kerültek elő: többek között dr. Ny. Zs. 2014. évi országgyűlési választással kapcsolatos ajánlóíveinek másolatai, szórólapok, táblázatos formában elkészített, neveket és címeket tartalmazó, géppel írt listák, üres ajánlóívek másolatai, valamint olyan nyomtatott táblázatok, amelyek e-i lakosok nevét, címét és aktivitását listázták (21. sorszámú beadvány mellékletét képező határozat 3. oldalának 5. bekezdése). Mindez teljes mértékben megfelelt az alperes által csatolt feljelentés mellékletében foglalt felsorolásnak, továbbá összhangban állt S. Gy., H. E. K. és L. Cs. tanúvallomásaival. Ezért a felperes alap nélkül hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy az okiratok tartalma a per során nem volt igazolható.

[42] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon érvelésével is, hogy a jogvita eldöntésekor nem annak volt jelentősége, hogy az okiratok mikor és hogyan kerültek az alpolgármesteri irodába, hanem annak, hogy azok mit tartalmaztak. Az okiratok feltárt tartalma alapján pedig minden kétséget kizáróan meg lehetett állapítani, hogy azokat a 2010. évi helyi önkormányzati és a 2014. évi országgyűlési választások során készítették el, még hozzá azon politikai párt jelöltjeinek megválasztása érdekében, amelyhez a felperes is tartozik. Az okiratok tartalma nem hagyott kétséget afelől sem, hogy azok egy része, így a lemásolt ajánlóívek és a választópolgárok adatait, politikai aktivitását rögzítő listák az elsőfokú ítéletben kimerítő részletességgel ismertetett választási és adatkezelési szabályok megsértésével keletkeztek, amelyet a felperes sem az elsőfokú eljárás során, sem pedig a fellebbezésében nem tett vitássá. Az a körülmény, hogy az okiratokat csupán három hónappal az alperes hivatalba lépése után találták meg, önmagában nem kérdőjelezte meg azok bizonyító erejét. Az okiratok ugyanis elég hitelesnek bizonyultak ahhoz, hogy választási bűncselekmény gyanúját alapozzák meg, így nyomozás lefolytatását tették szükségessé, amelynek során nem merült fel arra utaló adat, hogy azokat kifejezetten azért „hamisították” volna, hogy a jogsértés gyanúját a felperes politikai pártjára tereljék. Az a körülmény pedig, hogy a nyomozóhatóság nem abban a dobozban foglalta le az okiratokat, amelyben a megtalálásukkor voltak, hanem két dossziében, önmagában szintén nem utalt „hamisításra,” így nem kérdőjelezte meg azok hitelességét.

[43] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a per tárgyává tett közléseiben – a 2020. január 31-én 18 óra 14 perckor közzétett bejegyzés kivételével – az

alpolgármesteri irodában megtalált fenti okiratokból levont következtetéseit adta elő, így nem önálló tényállításokat fogalmazott meg, hanem csupán ezen okiratokra alapított politikai véleményének adott hangot. Kétségtelen, hogy e kijelentéseiben úgy foglalt állást, hogy az okiratok elkészítése nemcsak a választási és az adatkezelési szabályokat sérti, hanem bűncselekménynek is minősül. Azt azonban, hogy ezt a bűncselekményt kifejezetten a felperes vagy a Fidesz-KDNP frakció többi tagja követte volna el, az alperes ezen közléseiben nem állította, mert nem tett olyan kijelentést, hogy az okiratokat kifejezetten a felperes vagy egy frakciótársa készítette el. A közléseinek valós tartalma szerint kizárólag arra hivatkozott, hogy e bűncselekményből eredően a felperes és az általa vezetett frakció tagjai a választások során tisztességtelen haszonhoz jutottak, ilyen értelemben csaltak, és törvénysértő módon jártak el, ennek pedig viselniük kell a morális és politikai következményeit, ezért le kell mondaniuk és távozniuk kell a közéletből.

[44] Mivel az alperes sérelmezett közlései – a 2020. január 31-én 18 óra 14 perckor közzétett bejegyzés kivételével – nem tényállítások voltak, hanem véleményt fejeztek ki, azok nem a felperes jóhírnevét, hanem a becsületét sérthették meg. Figyelemmel azonban arra, hogy e vélemény sem a megfogalmazásában, sem pedig a tartalmában nem minősíthető indokolatlanul bántónak és öncélúnak, az a felperes becsületének sérelmével sem járt. E vélemény megfogalmazására ugyanis kellő ténybeli alapot nyújtottak az alpolgármesteri irodában talált okiratok, hiszen azokból a logika szabályai szerint le lehetett vonni azt a következtetést, hogy a 2010. és 2014. évi választások során a felperes pártja által indított jelöltek megválasztása érdekében illegális választói adatbázist használhattak, ebből pedig okszerűen tovább lehetett következtetni arra, hogy a 2019. évi helyi önkormányzati választásokon is ugyanilyen adatbázis segíthette a felperes és frakciótársainak megválasztását. Ezért a felperesnek e következtetéseket és az alperes ezekre alapított, közügyben megfogalmazott politikai véleményét – függetlenül annak helyességétől vagy helytelenségétől – tűrnie kell, így azzal szemben nem tarthat igényt személyiségvédelemre (Ptk. 2:44. §-ának (1) bekezdése).

[45] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel ugyanakkor azt is, hogy az alperes 2020. január 31-én 18 óra 14 perckor közzétett bejegyzése eltért a többi sérelmezett közléstől. Ennek oka az, hogy e bejegyzésben az alperes konkrét tényállítást fogalmazott meg: azt, hogy M. Á. polgármester az alpolgármesteri irodában fellelt okiratok miatt személy szerint a felperest jelentette fel. E tényállítás – a bejegyzés valós tartalma szerint – e közlés középpontjában állt, hiszen azt az alperes a M. Á. által tartott sajtótájékoztató mellett az ügy másik fontos fejleményeként adta elő és beszámolt a felperes erre adott reakciójáról is („tagad és tovább építi a hazugságból készült kártyavárukat”). Mivel tehát e tényállítás a közlés lényegi tartalmához tartozott, a bejegyzést nem lehetett politikai véleménynek minősíteni, így meg kellett vizsgálni, hogy e tényállítás valós volt-e, és ha nem, a felperes tudott-e annak valótlanságáról vagy azt kellő gondosság mellett felismerhette-e.

[46] Abból a körülményből ugyanis, hogy a bejegyzés közügyre vonatkozik, még nem következik az, hogy a felperes szabadon állíthatott valótlanságokat. Ennek oka az, hogy a 36/1994. (VI.24.) AB számú határozat indokolásának III/2. pontja szerint a véleménynyilvánítási szabadság korlátozása közügyekben is indokolt, ha a közlő kifejezetten tudatában volt a sérelmezett közlés valótlanságának (tudatosan hamis közlés), vagy ha a foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. Bár az Alaptörvény záró és vegyes rendelkezések 5. pontja szerint az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítették, ezt az érvelést – a 13/2013. (VI.17.) AB határozat indokolásának [32] pontja és a

7/2014. (III.7.) AB határozata indokolásának [23] pontja alapján – továbbra is irányadónak kellett tekinteni, így annak alkalmazásától jelen perben sem lehetett eltekinteni.

[47] Márpedig nem volt vita tárgya, hogy az alperes tényállítása két okból sem volt valós: egyrészt azért, mert a bejegyzés időpontjában még nem született feljelentés az ügyben, másrészt pedig azért, mert E. polgármestere utóbb nem is a felperest, hanem ismeretlen tetteseket jelentett fel. Minderről az alperes a hivatásából adódó gondosság tanúsítása esetén tudhatott volna, már csak azért is, mert a bejegyzést megelőzően telefonon kapcsolatba lépett M. Á-val, és érdeklődött nála az ügy fejleményeiről, így elvárható lett volna tőle, hogy ennek keretében pontos tájékoztatást kérjen a feljelentésről is. Mindezt azonban az alperes elmulasztotta, így e súlyos gondatlanság miatt viselnie kell a hamis tényállításának jogi következményeit.

[48] Megjegyzi az ítéltábla, hogy az alperes a per során úgy nyilatkozott: a bejegyzéskor már tudta, hogy a feljelentés ismeretlen tettes ellen született meg (16. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldalának 1. bekezdése). Mivel azonban a feljelentésre csak négy nappal később került sor, e nyilatkozatot csak úgy lehetett értelmezni, hogy az alperesnek már a bejegyzés közzétételkor voltak információi arról, hogy a későbbi feljelentés ismeretlen tettes ellen irányul majd, amely még nagyobb mértékű felróhatóságra utal, hiszen ebből az következik, hogy az alperes tudatosan közölt valótlanyságot, ez pedig még inkább megalapozta a hamis tényállításért való felelősségét.

[49] Alap nélkül hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az általa előadott valótlan tényállítás csupán lényegtelen pontatlanság volt, amely nem sértette a felperest. Az a hamis állítás ugyanis, hogy E. polgármestere az alpolgármesteri irodában talált iratok miatt személy szerint a felperest jelentette fel, túlmént a politikai vita keretein, hiszen arra utalt, hogy E. polgármestere olyan konkrét bizonyítékokkal rendelkezik, amelyek szerint a felperes felelőssége nemcsak politikai és morális, hanem büntetőjogi értelemben is fennáll, mert nemcsak pusztán haszonélvezője volt a tisztességtelen kampányeszközöknek, hanem részt vett azok elkészítésében és használatában is. Mindez negatív színben tüntette fel a felperest, hiszen az általános közfelfogás szerint a büntetőjogi felelősség súlyosabb mint a politikai és morális felelősség, ezért a társadalom jobban elítéli azokat, akiknek a felelőssége nemcsak politikai és morális értelemben vetődött fel, hanem – egy hivatalos személy által velük szemben tett feljelentés folytán – büntetőjogi értelemben is felmerült. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes valótlan tényállítása sértette a felperes jóhírnevét.

[50] A közlés jogsértő jellegét nem érintette, hogy az alperes a bejegyzésben feltüntette azt is, hogy a felperes „tagad és tovább építi a hazugságból készült kártyavárukat.” Mindez ugyanis – az alperes fellebbezési érvelésével szemben – nyilvánvalóan nem minősíthető sem kiegyensúlyozottnak, sem pedig a felperes meg nem történt feljelentéssel kapcsolatos hivatalos álláspontjának. Erre tekintettel a közlés ezen része nem mentesítette az alperest a személyiségi jogsértés következményei alól.

[51] Annak a körülménynek ugyanakkor, hogy a nyomozóhatóság utóbb – bizonyítékok hiányában – megszüntette a nyomozást, nem volt jelentősége, mert ebben az eljárásban nem kellett állást foglalni abban, hogy a fellelt okiratokkal kapcsolatban ténylegesen fennáll-e a felperes büntetőjogi felelőssége vagy nem. Erre tekintettel teljesen irreleváns volt az, hogy a nyomozóhatóság a nyomozás során megfelelő eljárási cselekményeket fogantatosított-e, és helyesen értelmezte-e a büntető anyagi és eljárási jog szabályait. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság által e körben kifejtett érvelést teljes egészében mellőzte.

[52] Annak, hogy az alperes jó- vagy rosszhiszeműen járt-e el, azon közlések tekintetében nem volt jelentősége, amelyeket az elsőfokú bíróság – helyesen –

véleménynyilvánításnak minősített. Ahogy arra az ítéltábla már rámutatott: kizárólag a tényállításnak minősített közlések esetében lehetett és kellett megvizsgálni azt, hogy az alperes tudott-e az állításainak valótlanságáról vagy az adott helyzetben elvárható lett volna-e tőle, hogy a tényállításainak valótlanságát felismerje. E vizsgálatot tehát a politikai vita részét képező bírálatok esetében nem lehetett és nem is kellett elvégezni, abban pedig egy személyiségi jogi perben eljáró bíróság nem foglalhatott állást, hogy egy politikai vélemény helytálló-e vagy nem (PK 12. számú állásfoglalás III. pontja). Ezért az ítéltábla mellőzte az elsőfokú ítéletből az e körben kifejtett érveket is.

[53] Helyesen utalt a felperes a fellebbezésében arra, hogy a jogvita elbírálásához nem volt szükség a Kubatov-lista Wikipédiában írt fogalmának megismerésére sem. Ennek oka az, hogy az alperes a sérelmezett közléseiben nem használta ezt kifejezést, így annak tartalmát nem kellett elemezni. Ezért az e körben kifejtett érveket is mellőzni kellett az elsőfokú ítéletből. A kamupártok, kamujelöltek kifejezéseket ugyanakkor az elsőfokú bíróság ebben az ítéletében nem elemezte, és nem utalt B. B. esetére sem, így mindezt a felperes a fellebbezésében alap nélkül kifogásolta.

[54] Mindettől függetlenül az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy csak az alperes 2020. január 31-én 18 óra 14 perckor közzétett bejegyzése sértette meg a felperes jóhírnevét, a kereset tárgyává tett többi kijelentés pedig nem járt a felperes személyiségi jogainak sérelemével. E körben az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését csupán azért kellett újrászövegezni, hogy abból kitűnjön: az alperes pontosan mely valótlán tény állításával sértette meg a felperes jóhírnevéhez fűződő jogát.

[55] Azt, hogy az elsőfokú bíróság a jogsértés megállapítása mellett a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására is, külön egyik fél sem sérelmezte. E körben a felperes fellebbezése csupán azt tartalmazta, hogy a keresetében foglalt valamennyi jogkövetkezmény alkalmazására igényt tart, amelynek keretében kérte a jogsértő bejegyzés módosítását vagy törlését is. E kérelmet az ítéltábla alaposnak találta. Kétségtelen tény, hogy – az e körben nem vitatott elsőfokú ítélet szerint – utóbb a széles nyilvánosság számára is ismertté vált, hogy M. Á. nem a felperes, hanem ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, az így megindult nyomozást pedig a nyomozóhatóság megszüntette. Mindez azonban nem mentesítette az alperest azon kötelezettsége alól, hogy a bejegyzését fossa meg a jogsértő jellegétől, az ugyanis – nem vitásan – jelenleg is elérhető az alperes politikusi Facebook oldalán. Ezért az ítéltábla kötelezte az alperest arra, hogy törölje a jogsértő bejegyzésnek a felperesre vonatkozó szövegrészét.

[56] Részben egyetértett az ítéltábla a felperes elégtételadás körében előterjesztett fellebbezésével is. Az elégtételadás keretében ugyanis a sérelmet szenvedett személy olyan tartalmú nyilatkozat közzétételét követelheti, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt őt a sérelem érte (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.419/2006/6., Kúria Pfv.IV.21.746/2016/11.). Az alperes által elkövetett jogsértés a Facebook-on széles nyilvánosságot kapott, ezért a felperes alappal követelte, hogy az alperes ne magánlevélben, hanem a politikusi Facebook oldalán tett nyilatkozattal adjon elégtételt neki. Az a tény, hogy utóbb ismertté vált, hogy E. polgármestere nem a felperest, hanem ismeretlen személyt jelentett fel, nem érintette az alperes elégtételadási kötelezettségét, hiszen annak lényege épp abban áll, hogy személy szerint a jogsértő tudatosítsa a jogsértés megtörténtét az arról értesült személyi körben. Ezért az ítéltábla e körben nem osztotta az elsőfokú ítéletben foglalt érvelést. A Facebook-on tett nyilatkozat mellett ugyanakkor nem volt indokolt az alperest magánlevélben történő elégtételadásra is kötelezni, ezért az ítéltábla mellőzte az elsőfokú ítélet erre vonatkozó rendelkezését. Mivel pedig az elégtételadásra irányuló nyilatkozatnak a jogsértés megtörténtét kell tudatosítania az érintettekben, e célt a jogerős ítélet jogsértést megállapító rendelkezésének közzététele útján lehet elérni, ezért az ítéltábla – a politikusi

Facebook oldalán tett nyilatkozat útján – kizárólag erre kötelezte az alperest. A felperes a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján nem követelhetett további elégtételként bocsánatkérést vagy ehhez hasonló egyéb nyilatkozatot (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.801/2007/7.).

[57] Az elsőfokú ítélet sérelemdíjjal kapcsolatos rendelkezését ugyanakkor alap nélkül sérelmezték a felek. Kétségtelen tény, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint a jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj alkalmazása (BH2016.241.). Annak eldöntése során ugyanis, hogy a sérelmet szenvedett személy követelhet-e sérelemdíjat, és ha igen, mennyit, a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése alapján az eset összes körülményét mérlegelni kell, különösen a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, a jogsértésnek a sérelmet szenvedett személyre és környezetére gyakorolt hatását, valamint a felróhatóság mértékét. Figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy a sérelemdíjnak – a nem vagyoni kártérítéssel szemben – többes rendeltetése van, hiszen a kompenzáció mellett büntető kártérítésként is funkcionál, továbbá preventív szerepet is betölt (pl.: Kúria Pfv.IV.20.387/2018/6., Pfv.IV.20.382/2019/5.). Ezeket a körülményeket az elsőfokú bíróság logikusan és okszerűen mérlegelte, így a sérelemdíj iránti kereset tekintetében helyes érdemi döntést hozott. Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett az általa e körben kifejtett indokolással is, amelyet nem kíván megismételni, a fellebbezések tükrében pedig csupán az alábbiakra mutat rá.

[58] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes oldalán köztudomású, azaz külön bizonyítást nem igénylő immateriális hátrányt okozott az alperes jogsértése. Ahogy azt az ítéltábla már kifejtette: a társadalom jobban elítéli azokat, akiknek a felelőssége nemcsak politikai és morális értelemben vetődött fel, hanem – egy hivatalos személy által velük szemben tett feljelentés folytán – büntetőjogi értelemben is felmerült. Ezért az alperes erre vonatkozó hamis tényállítása rontotta a felperes személyének társadalmi megítélését, az így bekövetkezett immateriális hátrány pedig indokoltá tette a sérelemdíj reparatív funkciójának érvényre jutását. Helytállóan tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság annak is, hogy jelentős mértékű volt a jogsértő magatartás felróhatósága, hiszen az alperes súlyosan gondatlanul járt el, sőt: a saját nyilatkozatából következően kifejezetten tudatosan állított valótlanúságot, ez pedig teljes mértékben alapot adott a sérelemdíj magánjogi büntetésre irányuló funkciójának alkalmazására is. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a jogsértés objektív jogkövetkezményei mellett szükség volt szubjektív szankcióként a sérelemdíj alkalmazására is, amelynek összegét úgy határozta meg, hogy az arányban állt az elszenvedett nem vagyoni hátránnyal és az alperes felróhatóságának mértékével, továbbá igazodott a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlathoz, valamint a sérelem bekövetkezésekor uralkodó ár- és értékviszonyokhoz is. Ezért annak leszállítására vagy felemelésére nem volt törvényes lehetőség.

[59] Mivel az ítéltábla az érdemi döntést csak egyes objektív jogkövetkezmények alkalmazásának módja körében változtatta meg, az nem érintette a felek elsőfokú pernyertességének arányát. Ennek ellenére az alperes harmadlagos fellebbezési kérelme folytán meg kellett vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság helyesen minősítette-e a felperest kétharmad, az alperest pedig egyharmad arányú pernyertesnek. Ennek eredményeként az ítéltábla az alperes harmadlagos fellebbezési kérelmének részben helyt adott. A kereset ugyanis öt közlés jogsértő jellegének megállapítására irányult, amelyek mellett a felperes kérte a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) és c) pontjaiban írt jogkövetkezmények alkalmazását és az alperes 300 000 Ft sérelemdíj megfizetésére történő kötelezését is. Ezek közül egy megállapítási kereset, a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) és c) pontjában írt jogkövetkezmények iránti kereset, valamint – 250 000 Ft erejéig – a sérelemdíj iránti kereset lett alapos, amely összességében mindkét fél oldalán közel azonos mértékű pernyertességet

eredményezett. Mivel pedig a felek az elsőfokú eljárás során azonos összegben számítottak fel perköltséget, az ítéltábla a Pp. 83. §-a (2) bekezdésének utolsó mondata alapján megállapította, hogy egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére, ezért mellőzte az alperes kötelezését a felperes elsőfokú perköltségének megfizetésére. A közel azonos mértékben pernyertes felek a feljegyzett kereseti illetéket 50-50%-os arányban kötelesek megfizetni az állam részére (Pp. 83. §-ának (2) bekezdése, 102. §-ának (1) bekezdése).

[60] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írt módon – részben – megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[61] A felperes fellebbezése kisebb részben: a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) és c) pontjai szerinti jogkövetkezmények körében, az alperes fellebbezése pedig ugyancsak kisebb részben: a perköltség és a le nem rótt illeték tekintetében volt alapos. Ezért a másodfokú eljárás során mindketten azonos mértékben lettek pernyertesek. Bár a felperes másodfokú perköltségként a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: az R.) 2. §-ának (1) bekezdése alapján 200 000 Ft + áfa jogi képviselői munkadíjat számított fel, mindez a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel nem állt arányban, hiszen a felperes jogi képviselője csupán a fellebbezést terjesztette elő, amelyben megismételte az elsőfokú eljárás során előadott érveit, valamint benyújtott egy rövid fellebbezési ellenkérelmet is, amely új jogi érvelést szintén nem tartalmazott. E tevékenységgel – az elsőfokú eljárásban felszámított 30 000 Ft + áfa díjat is figyelembe véve – 15 000 Ft + áfa díjazás állt arányban, ezért az ítéltábla a felperest megillető jogi képviselői munkadíjat az R. 2. §-ának (2) bekezdése alapján erre az összegre leszállította. Mivel pedig másodfokú perköltségként az alperes is ilyen összegű ügyvédi díjat számított fel, az ítéltábla a Pp. 83. §-a (2) bekezdésének utolsó mondata alapján megállapította, hogy egyik fél sem köteles másodfokú perköltség megtérítésére.

[62] A közel azonos mértékben pernyertes felek a két fellebbezés folytán feljegyzett 96 000 Ft fellebbezési illetéket 50-50%-os arányban kötelesek megfizetni az állam részére (Pp. 83. §-ának (2) bekezdése, 102. §-ának (1) bekezdése).

Debrecen, 2021. május 27.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-